

План Порошенка

Зранку 25 травня перемога Петра Порошенка точно не викликала сумніву в рекордній кількості журналістів (більшість із них – іноземці), які окупували приміщення для голосування й підступи до виборчої дільниці в Будинку офіцерів у Києві. Сам кандидат на посаду п'ятого Президента України, котрий приїхав голосувати з родиною на непримітному сріблястому мікроавтобусі, лише скромно зазначав: сподівається на один тур. Стоячи близько 20 хвилин у черзі за бюлетенями разом із іншими громадянами (таку демократичну традицію взяли на озброєння й інші кандидати на своїх виборчих дільницях. Анатолій Гриценко, наприклад, відстояв у черзі дві години), він упевнено озвучив 3МІ ключові тези, які потім не раз повторить протягом цього й наступного днів.

Із самого початку здивувала відвертість і амбітні плани нового глави держави, котрий працюватиме в умовах Конституції 2004 року, ще не маючи «в кишені» ні оголошення парламентських виборів, ні бодай контурів майбутньої коаліції в парламенті, ні лояльного до себе уряду, який часто критикував за принципи політичних квот при призначеннях.

Лексика Петра Порошенка була досить різкою, в ній домінували слова на зразок «рішучі дії», «нульова толерантність до корупції», «руйнація корупційного «даху», обіцянка зупинити хаос і свавілля в країні, зробити рішучі кроки з повернення довіри до судової системи, істотно покращити обороноздатність України, а також реалізувати положення Угоди про асоціацію з Євросоюзом.

У день голосування у спільному прес-центрі кандидата на посаду Президента й кандидата на посаду Міського голови Києва Віталія Кличка в Мистецькому Арсеналі навпроти Києво-Печерської лаври панувало відчуття вже здобутої перемоги. Втім, сприймалося це спокійно, без ейфорії. Перед 700 акредитованими журналістами щогодини виступали спікери – керівник юридичного департаменту штабу кандидата у президенти України Петра Порошенка Роман Зварич (серед іншого він спрог-

нозував, що церемонія інавгурації може відбутися 9–10 червня), народні депутати Валерій Карпунцов, Ірина Герасенко, керівник міжнародного напрямку кампанії Валерій Чалий та інші представники кандидата. Віп-гостей у залі, відведеній для публічних заходів, майже не було – всі, хто хотів привітати Петра Порошенка, проходили в охоронювану частину території штабу. Зокрема, близько 19.00 там з'явився посол США в Україні Джефрі Пайєтт, а також Голова представництва Європейського Союзу в Україні Ян Томбінський.

Відповідаючи на запитання «Віча» за півтори години до оприлюднення результатів Національного екзит-полу, голова фракції ВО «Батьківщина» Сергій Соболев висловив упевненість у тому, що другий тур президентських виборів обов'язково відбудеться. Однак парламентарій відмовився прогнозувати можливий розрив між першим і другим місцем лідерів перегонів.

У розмові з кореспондентом голова фракції підкреслив: політична сила – за дострокові вибори Верховної Ради, «адже парламент, який є нині, не відповідає політичній ситуації в країні». Примітно, що у виборчій програмі кандидата на посаду Президента Юлії Тимошенко про це взагалі не йшлося. Одним із можливих

сценаріїв, який дасть підставу оголосити перевибори, народний депутат назвав розпад нинішньої коаліції. Такий варіант цілком імовірний з огляду на часті суперечки між фракціями.

Також Сергій Соболев закликав наступного главу держави не повторювати помилок Віктора Ющенка, який, ставши главою держави, замість оголосити нові вибори законодавчого органу почав займатися кулуарними домовленостями й реформатуванням коаліції.

– Для проведення виборів Верховної Ради є всі можливості, – упевнено заявив голова фракції ВО «Батьківщина».

На спільному переможному брифінгу для журналістів Петро Порошенко та кандидат на посаду Київського міського голови Віталій Кличко також навели аргументи на користь перевиборів до Верховної Ради: де-факто в парламенті коаліції немає; законодавчий орган неефективний, адже блокує ухвалення важливих державних рішень; має бути політична відповідальність за прийняття «з голосу» пакету законів 16 січня, які перетворили країну «на тоталітарну державу».

Керівник виборчого штабу Петра Порошенка та друга людина в партії «УДАР» – народний депутат Віталій Ковальчук розповів «Вічу», що рішен-

ня про перевибори стане перевіркою законодавців: переважить відповідальність перед українським народом чи політичні амбіції депутатського корпусу [значна частина якого «пролетить», тобто гарантовано не потрапить до наступної Верховної Ради. – Ред.]

На думку Віталія Ковальчука, для дочасних виборів може бути прийнято політико-правове рішення. Також він зауважив, що вибори Президента – це лише перший крок у «люстрації всіх політичних еліт».

Говорячи про перспективи зміни Основного Закону, парламентарій підкреслив: Конституцію змінюватиме вже новий склад Верховної Ради, адже створена в березні ТСК на чолі з народним депутатом Русланом Князевичем «не виконала своєї функції» й не напрацювала узгодженого варіанту законопроекту. Віталій Ковальчук обмежився загальною фразою, що Конституція має забезпечити баланс влади в умовах парламентсько-президентської республіки. Спрогнозував зміни не лише в частині децентралізації, а й посилення незалежності судової гілки влади.

Стосовно перспектив співпраці з політичною партією на чолі з Юлією Тимошенко він зазначив, що під час виборчої кампанії вона відмовилася від пропозиції Порошенка «узгодити позиції», та зауважив, що йшлося не лише про посаду Прем'єр-міністра.

– Може, нині питання власних амбіцій відійде на другий план і вона захоче узгоджувати спільні дії, – припустив Віталій Ковальчук.

26 травня під час другої спільної прес-конференції з кандидатом на посаду Київського міського голови Віталієм Кличком наступний Президент України віддав належне своєму політичному партнеру, наголосивши, що їхнє рішення об'єднатися знайшло дуже серйозну підтримку громадян. Петро Порошенко назвав нинішні вибори найвільнішими, найдемократичнішими й найпрозорішими за всю історію України.

– Якщо в 2012 році головною проблемою виборів були «ті тушки» й підкуп виборців, то нині – величезні черги людей, які хотіли проголосувати, – підкреслив він. Промовець пообіцяв робити все, щоб завоювати довіру тих, хто підтримував інших кандидатів на посаду глави держави. Він розраховує, що країна зможе «вже найближчим часом відчути переваги кардинальної зміни системи влади».

Діяльність уряду Арсенія Яценюка назвав «досить вдалою на цьому етапі», виділивши серед позитивних моментів успішне отримання міжнародної фінансової допомоги Україні. Щоб згладити таку стриману оцінку, Петро Порошенко зауважив: він не має жодних планів міняти голову уряду. Що, очевидно, не стосується інших членів Кабміну після парламентських виборів і не означає створення нової коаліції.

Майбутній глава держави спрогнозував, що зустріч із керівництвом Російської Федерації відбується в першій половині червня, однак спочатку слід підготувати проекти документів щодо повернення Криму Україні та інших гострих питань, «а не просто потиснути руки».

– Хіба ви змиритесь, якщо у вас незаконно відберуть ваше майно? – відповів він на репліку турецького кореспондента, котрий стверджував, що Росія навряд чи віддасть назад територію Криму, яку, на відміну від Абхазії чи Південної Осетії, вона визнала одним із суб'єктів федерації. Як аргумент новий глава держави планує використати юридичні й економічні вагелі. До перших відніс майнові та інші позови в міжнародні інстанції, до других – власне реформування України, коли в Херсонській та інших областях буде добробут, можливість подорожувати до Європи без віз, а по той бік – незрозумілий статус півострова, захмарні ціни, відсутність демократії. Зокрема, це має спонукати кримчан [які підтримали анексію. – Ред.] зробити правильні висновки.

Майбутній глава держави зауважив: анексію Криму не визнала жодна цивілізована країна світу, адже такі дії Росії є дуже небезпечним прецедентом, що руйнує всю систему глобальної безпеки. Також повідомив, що Україна планує підписати новий безпековий документ із багатьма міжнародними партнерами, а не лише з учасниками Будапештського меморандуму.

Петро Порошенко наголосив, що налаштований на діалог із мешканцями Донбасу й їхній захист від терористів із зброєю. Зауважив: із закордонними високопосадовцями обговорював спільні проекти зі створення робочих місць на Сході України, тому жителям регіону буде що запропонувати. Натомість терористів – «покидьків і злочинців з усього Радянського Союзу» чекає таке саме ставлення України й усього світу, як до сомалійських піратів. Спрогнозував зміну формату антитерористичної операції, що має тривати не місяці, а години.

– Солдат має бути застрахований, добре оплачений та озброєний, а не голий і босий, – зазначив він. Укотре підкреслив: люди, які відмовляться скласти зброю, не отримають амністії й не будуть учасниками переговорів. При цьому уточнив: вимога роззброїтися стосується всієї території України, зокрема, й Києва.

Промовець зауважив, що терористи на Донбасі нікого не представляють, натомість за нього проголосувала значна частина жителів цього регіону.

– Уперше голосування на виборах Президента не розділило країну.

Ми маємо скористатися цією довірою, виправдати її, – уточнив Петро Порошенко.

Також майбутній Президент уже доручив шукати інвестиційний банк для продажу всіх його активів за винятком «5 каналу».

– Зміни в країні почнуться з Києва, – заявив Віталій Кличко, обраний на посаду столичного міського голови. На цьому етапі ключовий законопроект для нього – «првалена» раніше Верховною Радою ініціатива об'єднати посади голови КМДА й столичного міського голови, щоб останній міг реалізовувати інтереси киян. Утім, навіть за негативних результатів голосування Віталію Кличку нічого хвилюватися – новий Президент і так призначить його очільником держадміністрації своїм указом.

Говорячи про мітингувальників, які досі живуть у наметах на майдані Незалежності, Віталій Кличко зауважив, що ключове завдання Майдану виконане, тож усі барикади слід розібрати («але не за один день»).

– Першим кроком стане звільнення вулиці Хрещатик для проїзду. Це буде чудовим прикладом для людей в інших містах, – уточнив майбутній міський голова. Також анонсував плани створити меморіал на честь загиблих під час акцій протесту.

Даючи оцінку перспективам політичної взаємодії з Петром Порошенком, Віталій Кличко пообіцяв, що обоє не повторять помилок 2004 року, коли демократичні сили «почали боротися за крісла й посади, а не проводити реформи». Також підкреслив: основою об'єднання й формування спільної команди є спільні погляди та принципи, а не ситуативна співпраця.

Олексій СИЩУК.
Фото Миколи БІЛОКОПИТОВА.